

*Чабанюк О. М.
к.е.н., доц. кафедри обліку, контролю, аналізу та аудиту
Львівський торговельно-економічний університет,
судовий експерт
Лобода Н. О.
к.е.н., доц. кафедри обліку, аналізу і контролю
Львівський національний університет ім. Івана Франка
odarka2010@meta.ua*

КОМПЛЕКСНА СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ТА ОСОБЛИВОСТ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Під комплексною розуміють судову експертизу, що проводиться із застосуванням спеціальних знань в різних галузях науки, техніки, мистецтва тощо (різних напрямків однієї галузі знань) для вирішення одного спільного (інтеграційного) завдання (питання). Умовно комплексні експертизи, що виконуються комісією експертів, за підходами до формування інтеграційного висновку можна розподілити за двома основними типами:

1) відповідь на поставлене питання формується у вигляді спільного висновку двома чи більше експертами різних галузей знань (різних напрямків однієї галузі знань) за сукупністю (підсумовуванням) результатів проведених кожним з них досліджень, виходячи з сумісної їх оцінки;

2) відповідь на поставлене питання формується у вигляді спільного висновку двома чи більше експертами на підставі основного дослідження експерта – фахівця в певній галузі знань, з урахуванням результатів допоміжного дослідження (досліджень) експерта (експертів) в іншій галузі знань (інших напрямків однієї галузі знань) за результатами проведених кожним з них досліджень, виходячи із сумісної їх оцінки.

Проведення комплексної експертизи організаційно складається з підготовчого, дослідницького й заключного етапів. Кожний етап відображається у відповідних частинах висновку: вступній (вступ), дослідницькій (дослідження) та заключній (висновках).

На підготовчому етапі організується ознайомлення членів комісії з матеріалами, що надійшли на експертизу, проводиться перша нарада комісії з метою з'ясування спільного завдання експертизи, визначення окремих завдань, послідовності застосування методів і строків проведення окремих досліджень у межах загального строку проведення експертизи. Провідний експерт роз'яснює кожному з членів комісії його роль і функції у проведенні комплексної експертизи та формулюванні спільного висновку, про вплив досліджень, проведених кожним з експертів на формування спільного висновку; інформує про те, що кожний з експертів не несе відповідальності за результати досліджень, отриманих безпосередньо іншими членами комісії. Згадувані дії на підготовчому етапі можуть бути здійснені з використанням засобів комунікативного зв'язку, через мережу Internet.

Підготовчий етап завершується виробленням спільної програми досліджень. Підготовчий етап відображається у вступній частині висновку, де крім даних, обов'язкових для всіх типів експертиз, вказується найменування комплексної експертизи за видами досліджень, провідний експерт; відомості про окремі дослідження, що виконувались кожним із членів комісії; зазначається про особисту відповідальність за результати досліджень, проведених безпосередньо кожним з експертів, про їх вплив на формування спільного висновку; після запису щодо попередження експертів про кримінальну відповідальність за дачу завідомо неправдивого висновку та (чи) відмову від давання висновку робиться запис про те, що кожний з експертів не несе відповідальності за результати досліджень, отриманих безпосередньо іншими членами комісії.

У тих випадках, коли проведення комплексної експертизи здійснюється декількома установами, у вступній частині висновку вказуються ці установи. Якщо комплексній експертизі передувало проведення окремих експертиз, результати яких мають значення для рішення загального питання, та ці данні завдані слідчим (судом) у якості вихідних, у вступній частині висновку наводяться відомості про ці експертизи. За необхідності у вступній частині наводяться стисле викладення обставин справи та вихідні данні, для проведення експертизи.

Список використаних джерел

1. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03.11.1998 за №705/3145 (із змінами та доповненнями). : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>
2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>